

SÜMERBANK TAŞKÖPRÜ KENDİR SANAYİİ MÜESSESİ

Kendir lifinin soyulup elyaf haline getirilmesi için 1947 yılında Taşköprü'de kurulan kendir soyma fabrikası, işletmeye açılışından itibaren zarar etmesi dolayısıyla, 1952 yılında kendir sicim ve kanaviçe dokuma yapacak şekle getirilerek Sümerbank Taşköprü Kendir Sanayi Müessesesi unvanı ile işletmeye alınmıştır.

Kendir kanaviçe üretiminin istenilen sonuca ulaşmaması üzerine Müessesece 1953 yılında kendirden iplik ve sicim ithal edilerek jüt elyafından kanaviçe üretimine geçilmiş olmasına rağmen Müessese zararlı durumdan kurtarılamamıştır.

Alınan geçici tedbirler ve gösterilen çabalar Müessesenin zararlı durumda kısmi ferahlama meydana getirmiş ise de, istikrarlı ve verimli bir çalışma düzenine kavuşulması mümkün olamamıştır.

Müessesenin 1975 ve 1976 yıllarına ilişkin faaliyetlerine dair bir kısım önemli bilgilere aşağıdaki çizelgede yer verilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	1975	1976	Fark
Esas sermaye	Bin TL.	15 000	15 000	—
Öz kaynaklar	»	— 3,3	— 13,1	9,8
Yabancı kaynaklar	»	29 370	48 116	18 746
Maddi duran varlıklar (net değ.)	»	2 978	2 825	— 153
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	»	205	8 192	7 987
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	95,7	59,7	— 36,0
Memur sayısı	Kişi	36	36	—
İşçi sayısı	Kişi	331	337	6
Memur başına yapılan gider (Aylık Ortalama)	TL.	6 728	8 296	1 568
İşçi başına yapılan gider (Aylık Ortalama)	TL.	3 393	4 681	1 288
Üretim miktarı (sicim)	Ton	640	685	45
Üretim tutarı	Bin TL.	22 619	25 727	3 108
Dönem sonucu (zarar)	Bin TL.	— 6 269	— 9 878	3 609

Müessesenin sermayesi 1973 yılında 7 milyon liradan 15 milyon liraya çıkarılmış ve anılan tarihten itibaren de sermaye miktarında herhangi bir farklılık olmamıştır.

Çalışma dönemlerinin devamlı surette zararla kapanması sebebiyle müessese 1976 yılında öz kaynaklarının tamamını, yabancı kaynaklarının da % 23,1'ini yitirmiş durumdadır.

Anahatları itibarıyla zararın doğuş nedeni, maliyetlerin daima satış fiyatlarının üzerinde seyretmesi, yabancı kaynak, kullanılmasıyla doğan faiz yükü ve emekli olan memur ve işçilere ödenen tazminatlar gibi sebeplere dayanmaktadır.

Müessesenin 1976 yılında da geçmiş yıllarda olduğu gibi en önemli problemi, istikrarlı, kârlı ve verimli bir işletme faaliyetine kavuşturulmamış olmasıdır. Birikmiş zararın 28 milyon liraya ulaşması ve sermayesinin çok üstüne çıkması problemin ağırlığını daha da artırmaktadır.